

Co z tym VATem?

Seminarium mBank – CASE

Dr Jarosław Neneman

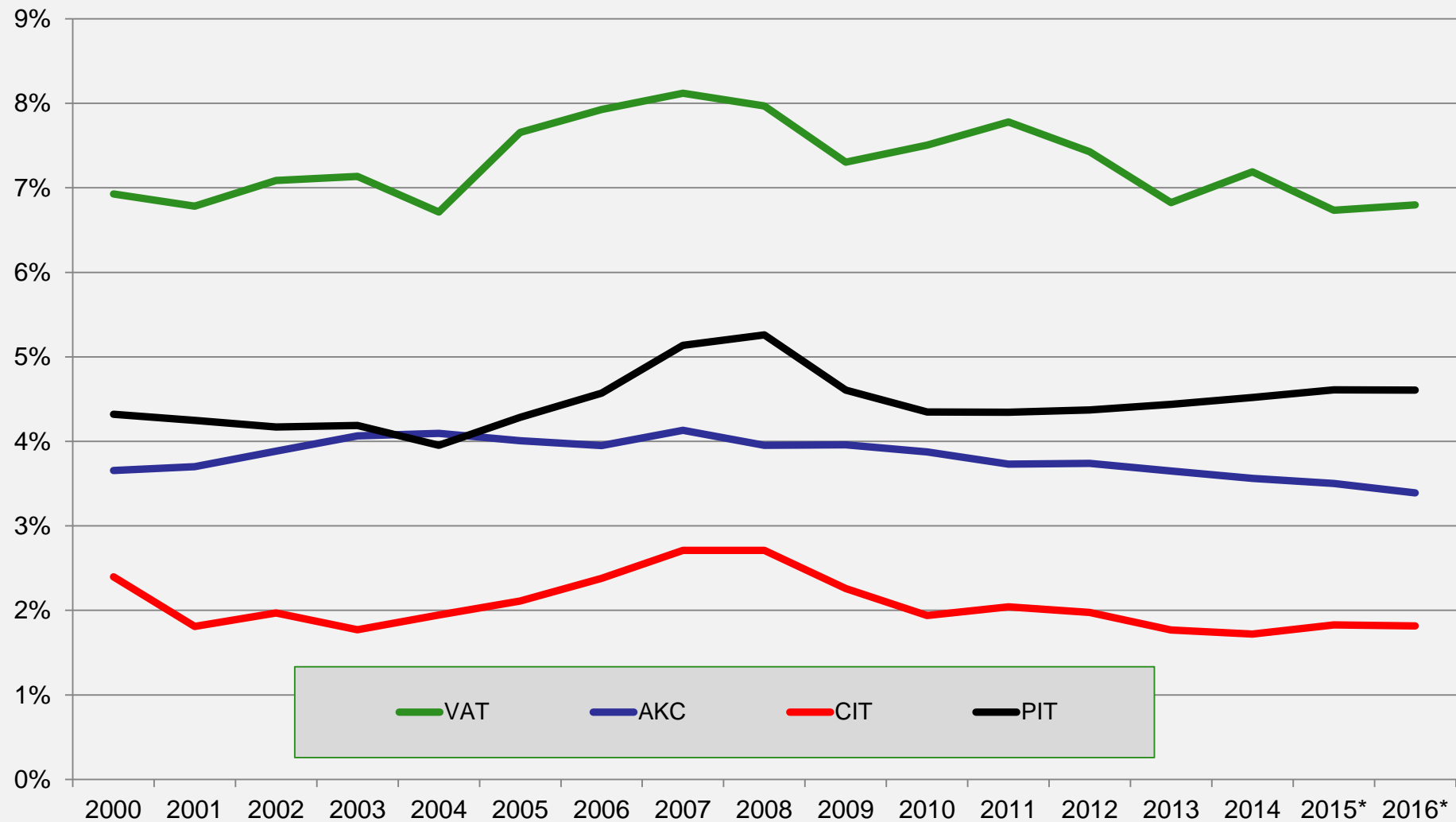
Uczelnia Łazarskiego

Fundacja Centrum Dokumentacji i Studiów Podatkowych

neneman@uni.lodz.pl

Co z tym VATem?

Relacja dochodów podatkowych do PKB

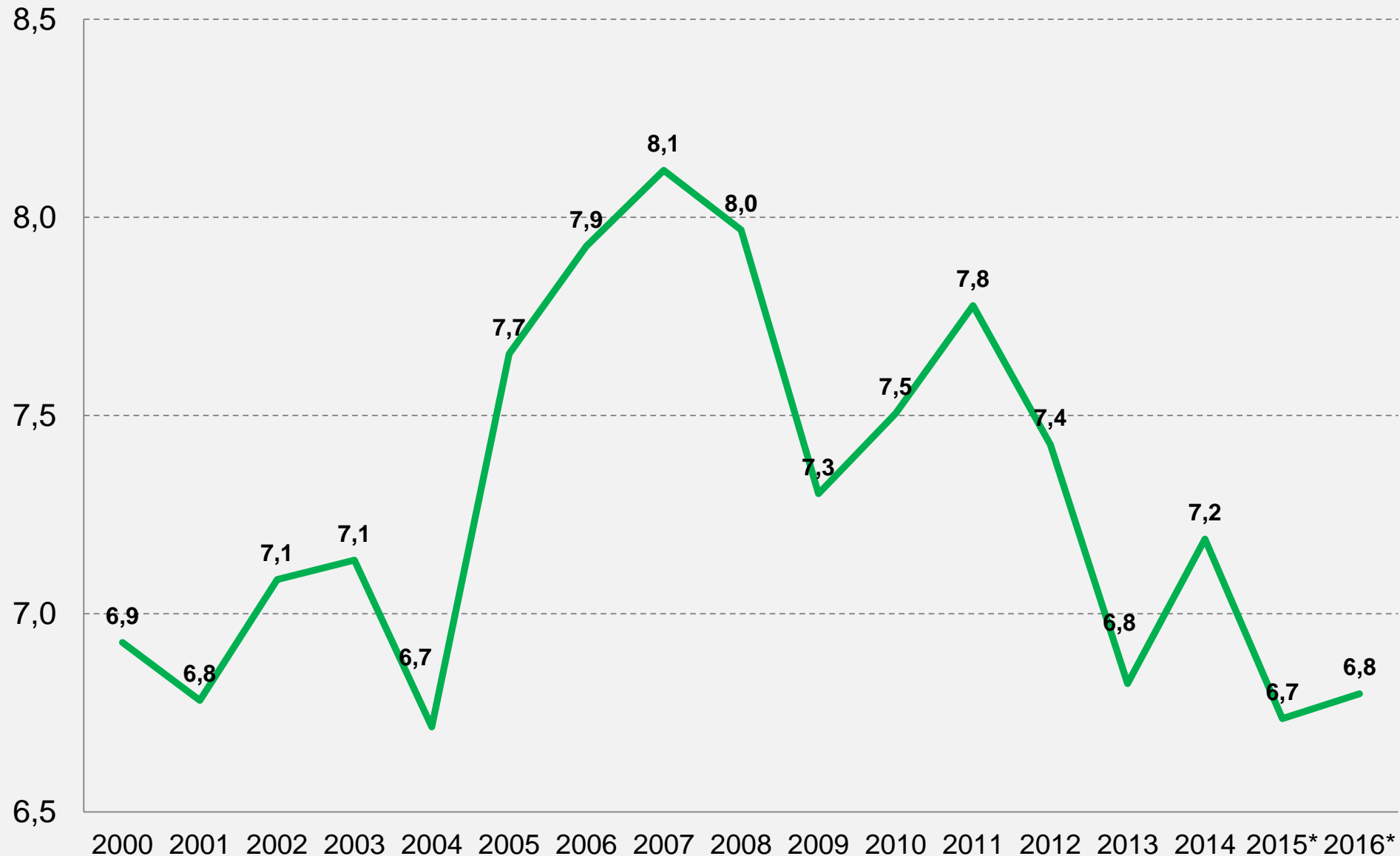
Co z tym VATem?

Dochody budżetu państwa z AKCYZY - % PKB

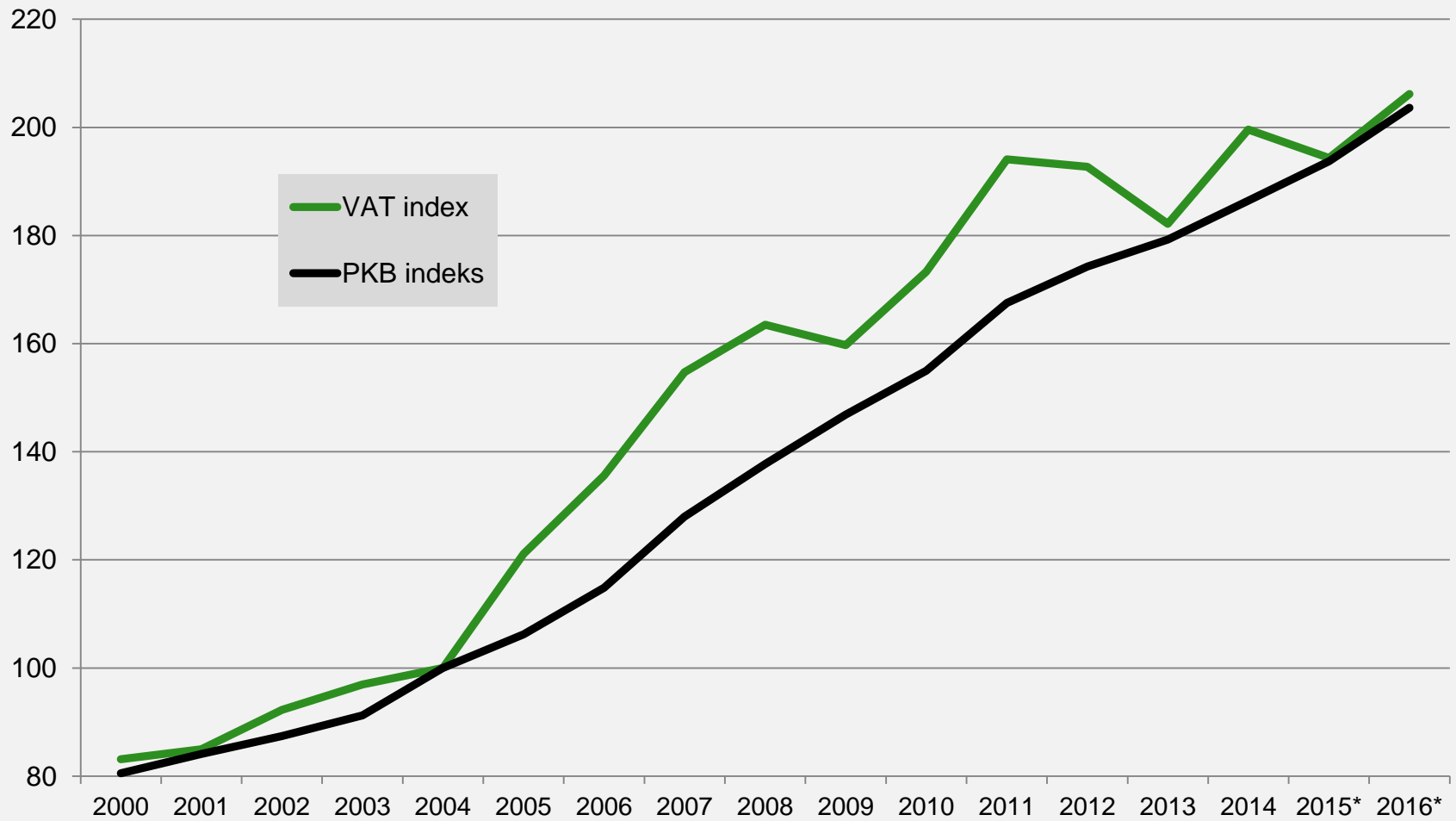
Co z tym VATem?

Dochody budżetu państwa z VAT - % PKB

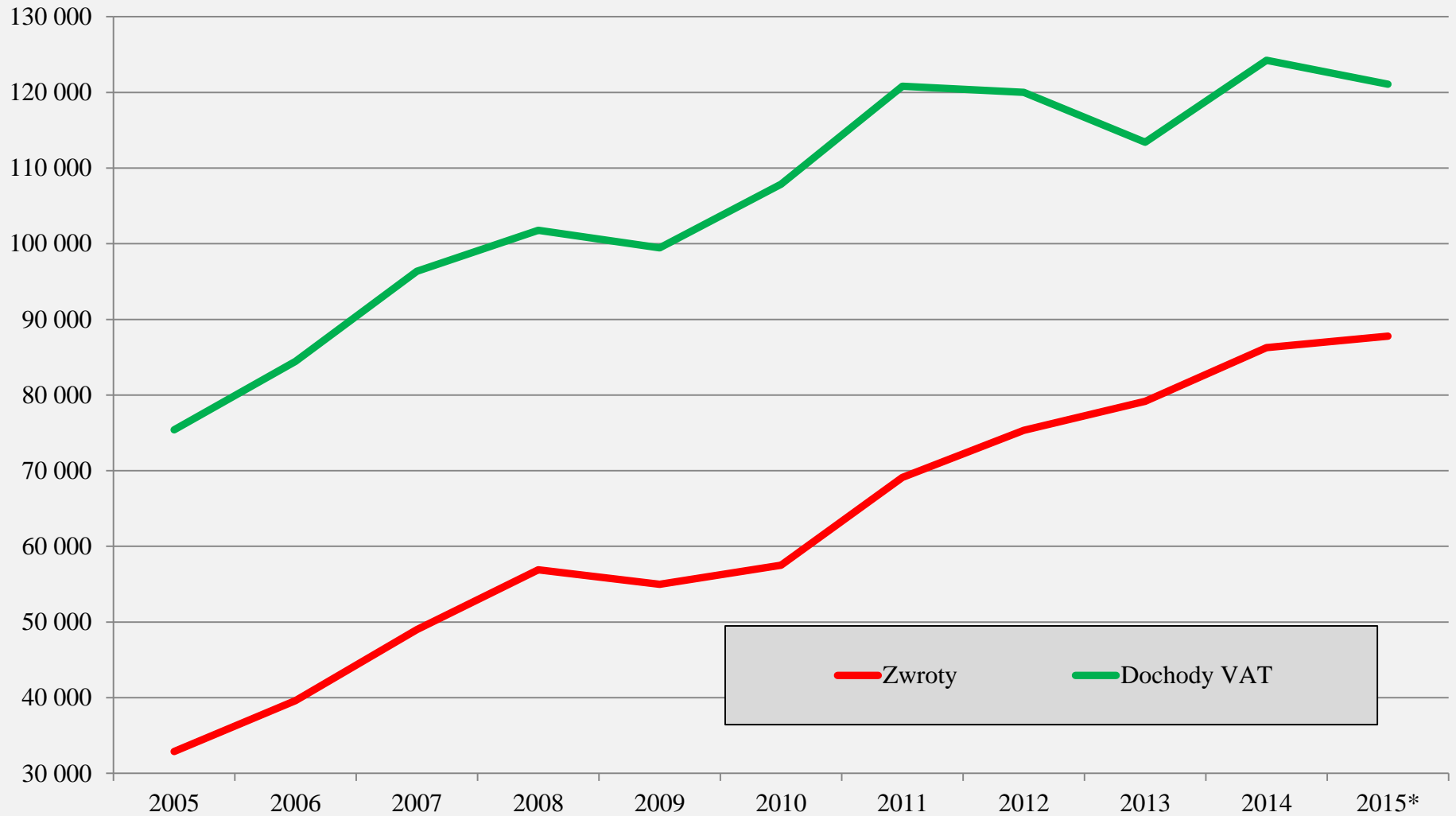
Co z tym VATem?

Nominalna dynamika VAT i PKB, 2004 = 100

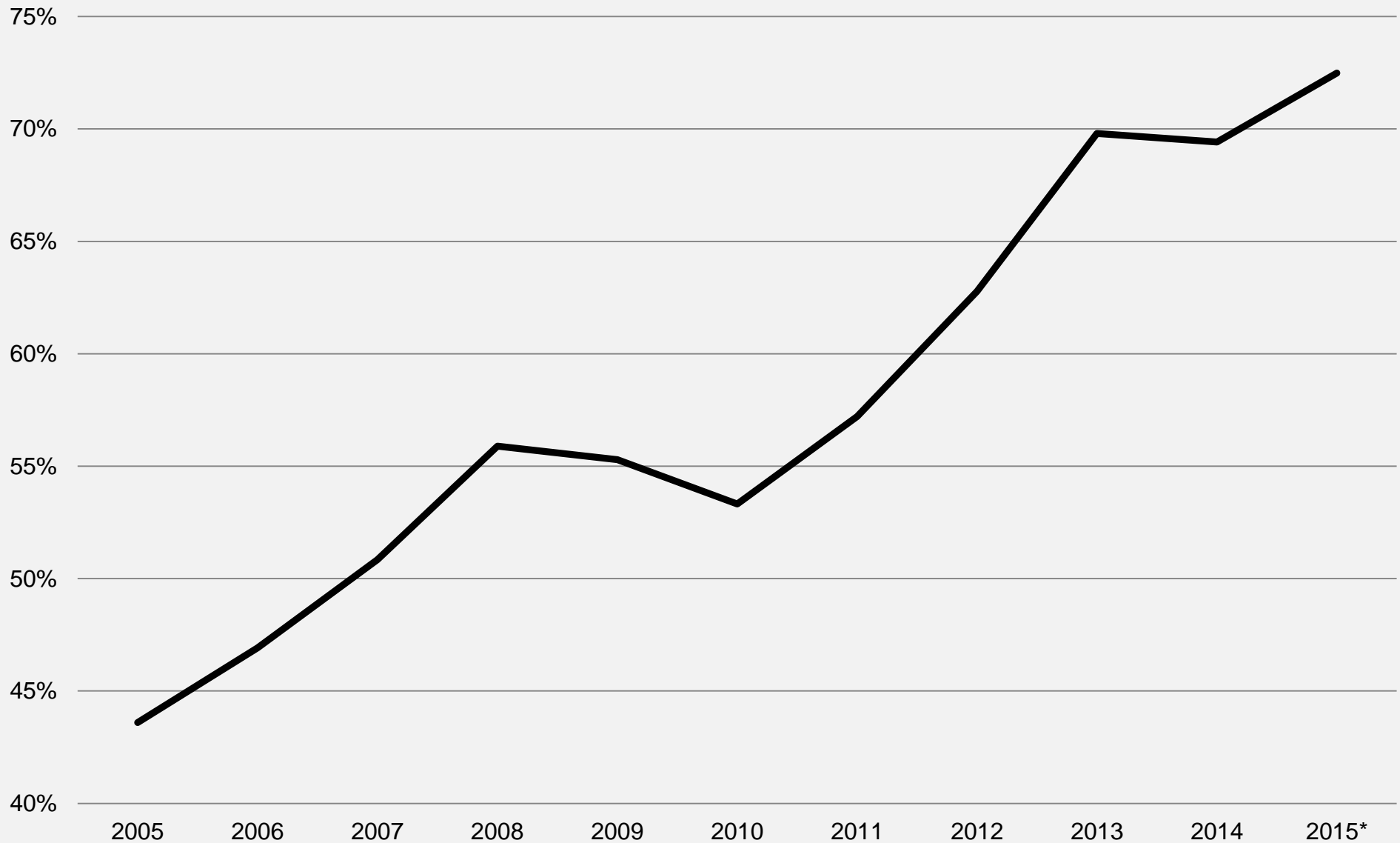
Co z tym VATem?

Dochody i zwroty systemowe podatku od towarów i usług w mln zł

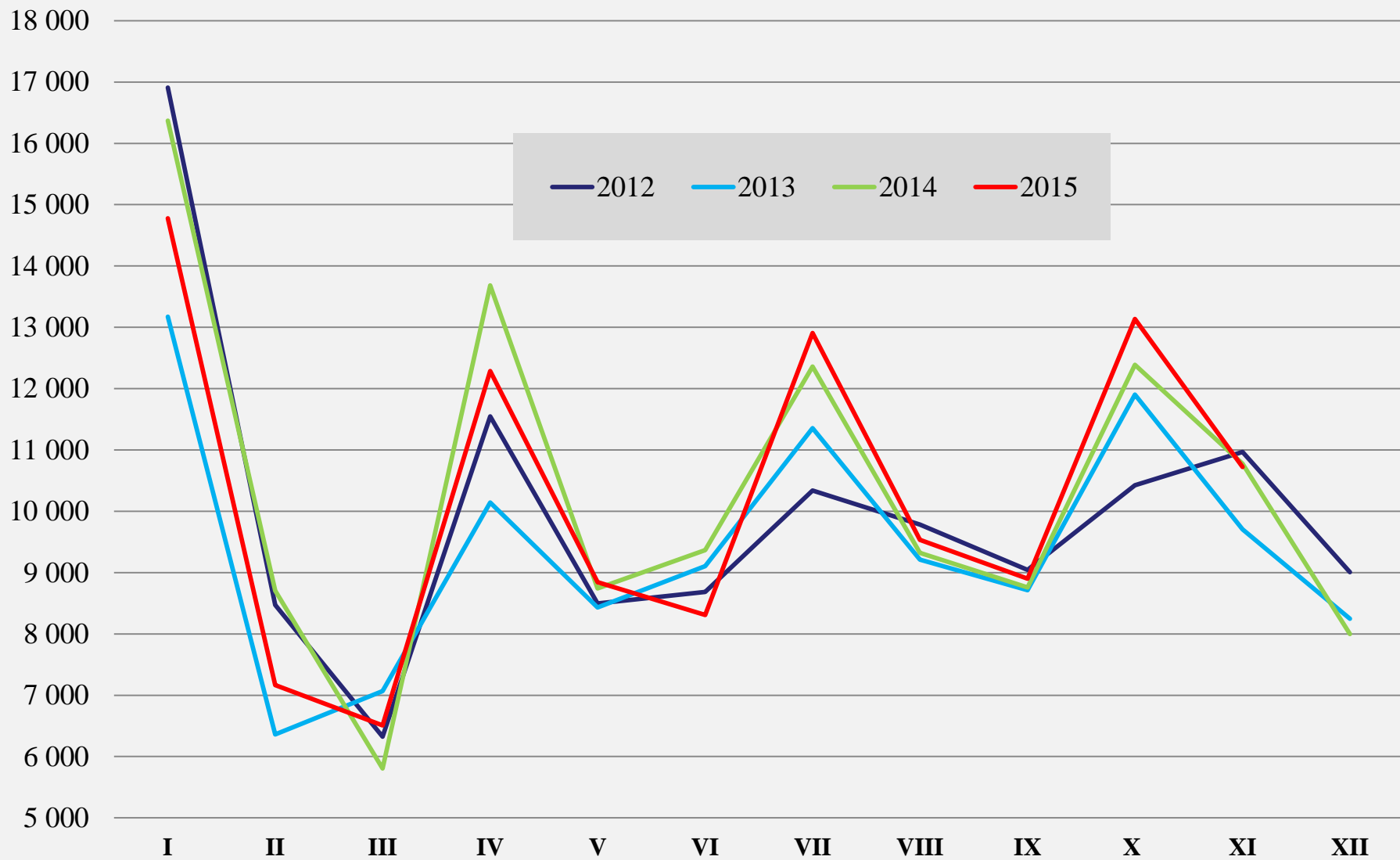
Co z tym VATem?

Relacja zwrotów do dochodów VAT

Co z tym VATem?

Miesięczne dochody z VAT w mln zł

Co z tym VATem?

Jak oszukiwać w VAT?

- Tak jak w innych podatkach:
  - Czarna i szara strefa
- Oraz dodatkowo, wykorzystując specyfikę VAT:
  - Wielofazowość – podatek tylko od wartości dodanej w poszczególnej fazie produkcji/dystrybucji – możliwość odliczenia podatku zapłaconego wcześniej
  - Faktura – papier wartościowy służący do odliczenia podatku naliczonego

Co z tym VATem?

Faktura – papier wartościowy

Czy łatwo podrobić banknot?
Czy łatwo sprawdzić banknot?
Jaka sankcja?

Nazwa:	FAKTURA NR		miejscowość: _____	data wystawienia: 20____ r.					
Adres:	Data dokonania (zakończenia) dostawy: ¹⁾ _____	sposób zapłaty:	termin zapłaty:						
NIP: _____	Bank: _____	Nr konta:							
Nazwa firmy lub osoby i nazwisko:									
Adres (siedziba): _____									
Nr identyfikacyjny NIP: _____									
Lp.	Nazwa (rodzaj) towaru lub usługi zakres wykonanych usług	Podstawa prawni zwolnienia od podatku ²⁾	Miara	Ilość	Cena jednostkowa bez podatku	Wartość towaru (usługi) bez podatku	Podatek stawka %	kwota	Wartość towaru (usługi) z podatkiem
Do zapłaty: _____		Znaczenie waży ³⁾		RAZEM:					
słownie: _____		Zestawienie oprzedłu wzrostu, podziału					23		
Uwagi: ⁴⁾ _____							8		
							5		
							25W		

1) należy podać datę dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub dostarczenia usługi lub datę otrzymania całości, o ile data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury
2) wyłącza się w przypadku sprzedaży zwolnienia
3) np. U.S. lub U.S.W.
4) np. sokołowski otrzymała towary

wystawiający fakturę

Czy łatwo podrobić fakturę?
Czy łatwo sprawdzić fakturę?
Jaka sankcja?

Co z tym VATem?

Oszustwa VAT

- Proste oszustwo krajowe:
  - Wystawić fakturę i nie odprowadzić VATu z faktury. (Ponosi się koszt podatku naliczonego)
- Korzyści z UE – swobodny przepływ dóbr i usług:
  - Dokonać nabycia wewnątrzwspólnotowego (WNT), wystawić fakturę i nie odprowadzić VATu z faktury (nie płaci się VAT w ogóle, a ktoś go kiedyś potem odliczy).

Co z tym VATem?

Oszustwa VAT

- Oszustwo a przestępstwo
  - Co jest głównym powodem działalności?

Narzędzia przestępców:

- Znikający podatnik (*missing trader*)
- Karuzela VATowska

Co z tym VATem?

Oszustwa VAT – czy można zwalczyć je kontrolami?

- Rejestracja podmiotu na potrzeby VAT
  - Może każdy, nawet przez biuro wirtualne
- Można fakturować – rozliczenie 25. dnia następnego miesiąca/kwartału
- Co można zrobić przed rozliczeniem?
  - Obserwować
- Co można zrobić po rozliczeniu?
  - Sprawdzić, czy wpłynęła deklaracja i pieniądze.
    - Deklaracja czasem jest
    - Podatnik najczęściej jest
    - Pieniądzy na ogół nigdy nie ma

Co z tym VATem?

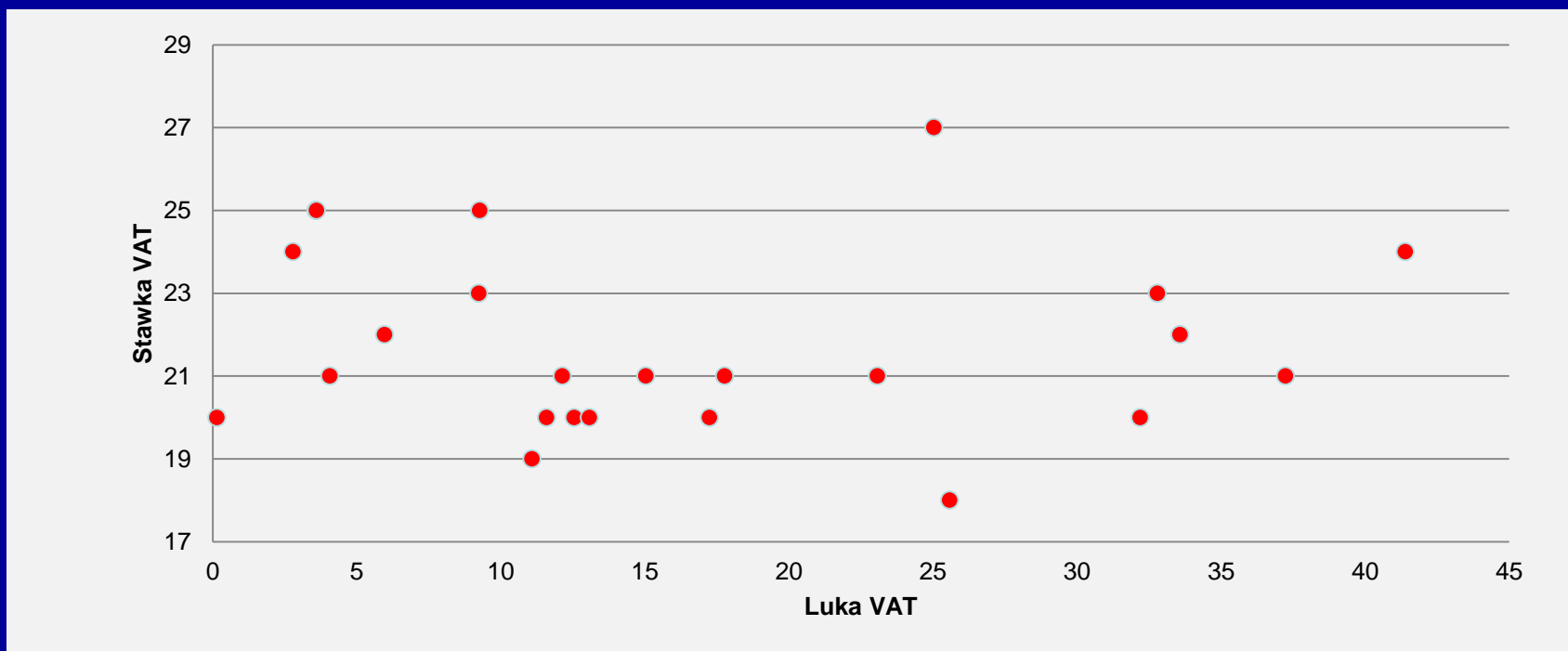
Oszustwa VAT – co dalej?

- Działania krajów członkowskich
  - Ujednolicenie stawki VAT
  - Podzielona płatność (*split payment*)
  - Odwrócone obciążenie (*reverse charge*)
  - Centralny rejestr faktur
  - Drobne zmiany przepisów plus dodatkowe uprawnienia służb kontrolnych

Co z tym VATem?

Oszustwa VAT – co dalej?

- Ujednolicenie stawki – obniżka stawki podstawowej

- Choć ekonometrycznie oszacowano, że podniesienie stawki o 1 p.p. zwiększa lukę o 0,67 p.p.

Co z tym VATem?

Oszustwa VAT – co dalej?

- **Odwrócone obciążenie (*reverse charge*)**
  - + Skutecznie likwiduje oszustwa karuzelowe, ale
  - przenosi oszustwa na inne dobra
  - przeczy logice VAT (wielofazowość) – niezapłacenie VAT przed odbiorcą finalnego oznacza utratę całego podatku.

Co z tym VATem?

Oszustwa VAT – co dalej?

- Aktualne propozycje zmian legislacyjnych:
  - Likwidacja rozliczeń kwartalnych
  - Obowiązek składania deklaracji drogą elektroniczną dla niektórych podatników
  - Obowiązkowe informacje podsumowujące przysyłane drogą elektroniczną dla dokonujących handlu wewnątrzspółnotowego oraz dla działających w RCM
  - Limit, od którego obowiązuje RCM
  - Rozszerzenie odpowiedzialności solidarnej, w szczególności tam, gdzie transakcje są gotówkowe
  - Rozszerzenie odpowiedzialności solidarnej na przedstawiciela podmiotu rozpoczynającego działalność
  - Utrudnienia w rejestracji podmiotów na potrzeby VAT
  - Ułatwienie wykreślenia podatnika z rejestru podatników VAT
  - Zaostrzenie sankcji w KKS za wystawianie i posługiwanie się pustymi fakturami.